

Fenomén cringe

Posudek bakalářské práce

FAMU CAS 2018

Na úvod posudku předestírám, že nejsem velkým znalcem televizního vysílání, zvláště pak specifického segmentu současných sitcomů, i když jsem s většinou uvedených příkladů sporadicky seznámen. Proto budu k práci přistupovat spíše jako "outsider", v posudku budu především sledovat rozvoj a vedení textu, práci s dostupnými zdroji a pokusím se poukázat na místa, kde může být práce pro ne-diváka tohoto žánru méně srozumitelná.

Práce Kiliána Kuděly se věnuje především *cringe* jako subžánru komedie, kontextualizuje tento pojem v měřítku populární a především internetové kultury. Zabývá se etymologií a genezí pojmu, navazuje na relevantní publikované práce v oboru. V počátku práce si autor bere za úkol popsání fenoménu ve všech jeho formách a aspektech, dále "ve všech dohledatelných rozměrech", kterými je v jeho podání samotná geneze pojmu v souvislosti s objevováním *pocitu cringe* skrze jiné média, než je televizní, v jednotlivých kapitolách se věnuje genezi *cringe* v prostředí Webu 2.0, dále z hlediska evoluční teorie a průběžně sleduje jeho pozici v televizní dramaturgii. Jednotlivé kapitoly popisují zvolená hlediska jasně a srozumitelně, snad jen s výhradou přílišné stručnosti. I když autor přehledně rekapituluje relevantní publikované práce z oboru, bylo by možné stanovit o něco ambicióznější hypotézy, nebo se pokusit rámec diskurzu překročit, například komparací se zcela jinou uměleckou formou, jakou je divadelní stand-up, umělecká performance, post-internetové umění, a pod. Lze se také domnívat, že nedostatek publikovaných prací k fenoménu, jak autor sám podotýká, souvisí i s marginálním postavením ve spektru žánrů, respektive, jde o subžánr, který nese i jiné stylové prvky, kterým je obvykle věnována větší pozornost. To by však možná překračovalo rámec odevzdané práce.

Výčet uvedených příkladů vychází z uvedené literatury a encyklopedicky uváděných soupisů, zde jen možné poznamenat, že práce neobsahuje žádné příklady pokoušející se o *cringe* sitcom v lokálním kontextu, ani asi nejznámější globální případ: sérii Mr. Bean. V tomto smyslu by bylo zajímavé hledat styčné prvky *cringe* například v současných celovečerních filmech, zvláště těch, které využívají formy vlogů.

Sledování historických kořenů cringe se zdá v práci poměrně ohraničené vznikem Youtube, ačkoliv odkaz na první internetové video na Youtube zde autor nijak neobhájí. Zdá se symptomatické, že pro generaci, vyrůstající na internetovém obsahu, je existence čehokoliv nad rámec webu 2.0 obtížně dohledatelná, první web byl však bezesporu obdobného typu *pranksterství* nakloněn, jak autor na příkladu několika stránek uvádí. Samotná existence Youtube se z mého pohledu stala stimulantem řady sociálních aktivit, mezi něž *cringe* videa patří, ale zdaleka nejsou jediné, stejně jako Youtube nebylo ve své době jediným videohostingovým serverem. Čeho se mi v práci velmi nedostává, jsou politické a společenské rezonance *cringe*, například 4chan patří mezi nejdiskutovanější kanály, na kterých probíhá radikalizace alternativní pravice, a existuje řada studií popisujících přímý vliv *cringe*-memů na výsledky lokálních voleb. V tomto smyslu by se zdálo zajímavé popsat, jak tyto strategie formují společenskou praxi, ačkoliv opět – jde o témata, které si autor v práci nevymezil.

V některých místech naopak autor dochází k neodpovídajícím vyústěním, bez podrobnější argumentace, nebo rozvedení příkladů, například příčinný vztah mezi investicemi televizních stanic do levného vysílacího obsahu a "neuvědomělého *cringe*", tento pojem není ani vysvětlen, ani rozveden na statistických datech, nebo vhodně zvolených příkladech. Není ani zřejmé, jak vzniká "spousta *cringe*" ve skupině lidí, kteří používají sociální sítě: jak tato videa vznikají? V jakých kanálech se šíří a pro koho jsou určena?

Z hlediska jazykového je práce vedena odpovídajícím způsobem, využívá korektní odkazy k pramenné literatuře, ačkoliv v několika málo místech jazykově sklouzává k žurnalistickým klišé. Text nicméně splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a komisi jej doporučuji k obhajobě, vzhledem k tomu, že neobsahuje dostatek vlastních hypotéz a soustředí se spíše na komentovaný popis vybrané oblasti, navrhuji známku B.

5. 9. 2018

Martin Blažíček

